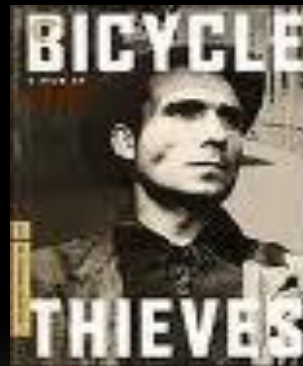

ניאו-ריאליזם איטלקי

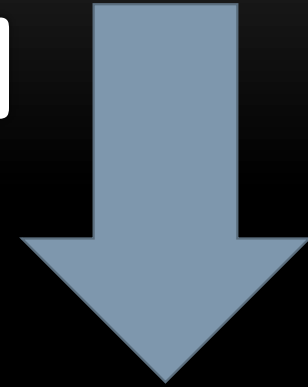
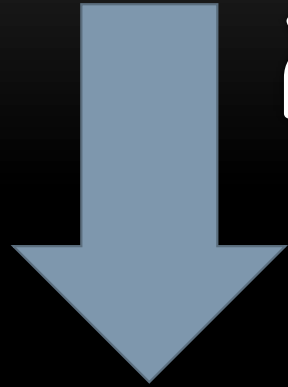
מור חסיד לוי

- זרם קולנועי שהתפתח באיטליה בסוף מלחמת העולם השנייה
- בין השנים 1945-1951 נעשו באיטליה 822 סרטים אך רק 90 מהם שייכים לזרם הניאוריאליסטי. רוב הסרטים המיוחסים לקטגוריה זו היו כישלון קופתי וזכו באיטליה לביקורות קשות.

בין הוליווד ואיטליה

נקודות מוצא

הקולנוע ההוליוודי מאמץ גישה אסקפיסטית – לפיה המציאות משעממת והאדם הפשוט אינו מעניין מספיק. מדובר בקולנוע שנועד לספק אשליה

הזרם הניאו-ריאליסטי רואה בקולנוע כמגלם תפקיד חברתי חשוב, ונוקט בעמדה מוסרית כלפיי החיים. הניאו-ריאליזם מתייחס למציאות, לקושי של חיי היום-יום של האדם הפשוט

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית הדמות הקולנועית

הדמויות היו אנטי הרואיות – אין מנצחים, כולם קורבנות של המלחמה ושל מנהיגים הבלים ומושחתים. האדם הפשוט, בין אם הוא גרמני איטלקי או אמריקאי, תמיד סובל ממסד מושחת, קשה ומנוכר. מאפיין ניאוריאליסטי נוסף הינו בחירה של אנשים פשוטים באיוש הדמויות – קולנוע ללא כוכבים וללא שחקנים מקצועיים.

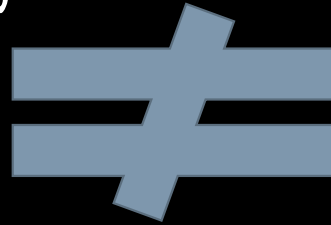

גיבורים קולנועיים גדולים מהחיים שנלחמים כדי להשיג את נסיכת חלומותיהם – קולנוע של כוכבים

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית סגנון צילום

כוכבים זכו לאיפור כבד וצולמו
בקלז-אפ דרך פילטרים מרככים
כדי שהקמטים לא ייחשפו

צילום ללא פילטרים מרככים
וללא איפור כדי להגביר את
הרגשת האותנטיות של הסרט
וליצור מציאות.

האולפן הוא סט הצילומים
הטוב ביותר – יצירת אשליה

סט הצילומים הוא מקום
ההתרחשות עצמו – הרחוב,
השוק, הדירה

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית סגנון בימוי

תפקידו המרכזי של הבמאי הוא להתבונן, ליצור סיטואציה ותנאים שיאפשרו למציאות להיחשף מול המצלמה. הקולנוע הניאוריאליסטי טשטש את הגבול בין תסריטאי-במאי-צלם-עורך.

הבמאי תפס את המקום המרכזי כאדם השולט ביצירה. הסרט נוצר תוך כדי עשייה, תוך התבוננות במציאות, מה שחייב את שליטתו של הבמאי בכל אחד משלבי עשיית הסרט, החל מכתובת התסריט ועד סיום העריכה.

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית

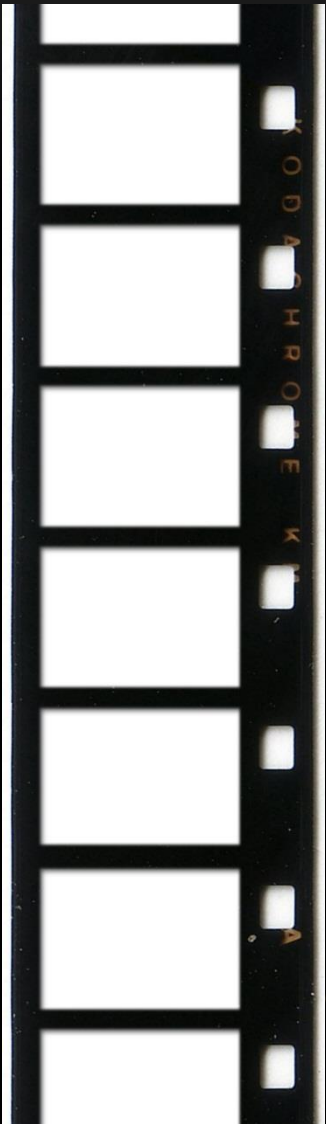
סגנון בימוי

הבמאי הוא חלק ממנגנון הפקה מורכב – בורג קטן
בשיטת האולפנים הקפיטליסטית.
הבמאי אמור לספק אשליה קולנועית – בעלת ערך
שיווקי

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית תסריט ועלילה

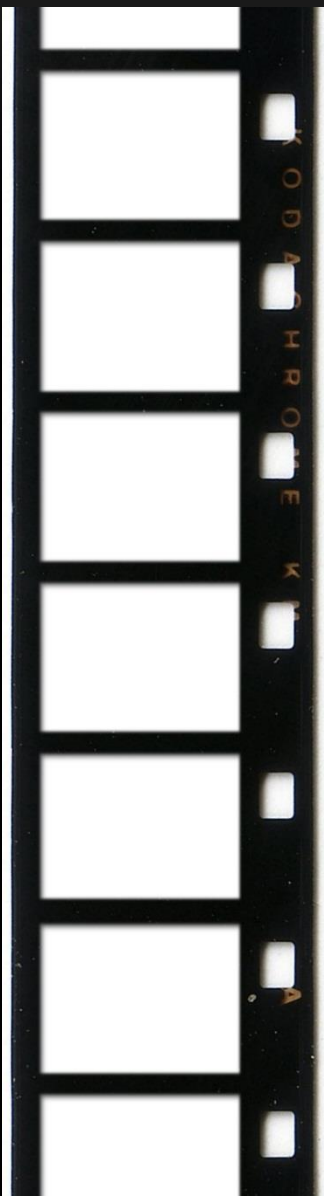
לפי הניאוריאליזם אין גיבור ואין נסיכת חלומות, קיימת מציאות קשת-יום, שבה המטרות לעולם אינן מתגשמות.

לפי התפיסה הניאוריאליסטית התכנים בהם הקולנוע עוסק מחויבים לחברה שהם פועלים בה. מסיבה זו הם מפגישים את הצופים עם הדילמות שהעיקו על החברה האיטלקית בזמן מלחמת העולם השנייה ואחריה: עוני, אבטלה, פער מעמדות, שאלות מוסר שהתעוררו במלחמה.

השוואה: ניאו-ריאליזם והוליווד הקלאסית תסריט ועלילה

המבנה ההוליוודי הקלאסי המציג כבר בראשית הסרט את הגיבור שרוצה להציג בכל מחיר מטרה מסוימת. בשלבי הסרט השונים עומדים לפניו מכשולים רבים, אשר מעמידים בספק את יכולתו להשיג את המטרה. בסופו של הסרט משיג הגיבור את מבוקשו ולרוב גם את ליבה של נסיכת חלומותיו.

“גונבי האופניים”

ויטוריו דה-סיקה, 1948

במרכז הסרט נמצאת דמותו של ריצ'י, איש צעיר ומובטל אשר מקבל הצעת עבודה לנהיגת פוסטרים של סרטים. לצורך עבודתו הוא זקוק לאופניו הממושכנים. לאחר שהוא שניעזר באשתו להחזיר את אופניו הממושכנים, הם נגנבים בעת שהוא מדביק פוסטרים. מכאן מתחיל מרוץ שבו ריצ'י ובנו מנסים להשיב האופניים האבודים.

השפעות הניאו-ריאליזם על הקולנוע

- מדינות נוספות, בעיקר מהעולם השלישי, שלא הייתה להן יכולת ליצור קולנוע קודם לכן, התחילו להאמין בצורך להפיק סרטים, וראו את האפשרות ליצור סרטים דלי תקציב שהם עדיין איכותיים ובעלי השפעה.
- השתנו שיטות ההפקה, שיטות ההפצה והנושאים שהקולנוע עסק בהם, והקולנוע הפך מתעשייה (מוצר תעשייתי) לכלי הבעה אישי, אומנותי.
- סגנון משחק חדש – מציאותי, אמין, ופחות תיאטרלי, התפתח בהשפעת הניאוריאליזם וכן בהשפעת לי שטרסברג, שפיתח שיטת משחק חדשה בתיאטרון האמריקאי, שהתבססה על תורתו של סטניסלבסקי, טכניקת משחק לפיה השחקן חייב לחוות את רגשותיו האישיים והאמיתיים על הבמה, ולדחות את המשחק התיאטרלי המלאכותי. נראה שלקולנוע הניאוריאליסטי הייתה השפעה מכרעת בהתבססות מגמה זו כי אחרי המשחק האמין, האותנטי והמרגש של סרטי הניאוריאליזם, הקהל לא היה מסוגל עוד להאמין למשחק בסגנון ההוליוודי הישן.

השפעות הניאוו-ריאליזם על הקולנוע

- גם שיטות הצילום עברו שינויים בעקבות המהפכה הניאוריאליסטית. היוצרים האמריקאים יצאו מהאולפנים, או לפחות עיצבו אותם בצורה מגוונת וריאליסטית מהעבר. הרר-סקרינינג (rear screening) (=הקרנה אחורית) נעלמה בהדרגה, הפילטרים והאיפור עודנו כדי להתאים לסגנון החדש, שהיה קרוב ככל האפשר למציאות.
- הניאוריאליזם העניק לגיטימציה לקולנוע האישי, כלומר לבמאי כיוצר הסרט. במאים כמו ברסון בצרפת, אינגמר ברגמן השוודי, פליני ואנטוניוני באיטליה, בונואל בספרד וכו'.. הוכחו מעל לכל ספק שעל אף היות הקולנוע מדיום המוני, הנוצר באופן קולקטיבי, הוא עשוי להיות מדיום אישי ואינטימי, כלי ביטוי רב עוצמה, כשהוא נמצא בידיו של אמן – כשם שהיה מקובל בספרות, במוסיקה ובאומנויות הפלסטיות.